

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-11-12

Vår referens

Jonas Svensson

Utbildningschef

jonas.svensson9@malmo.se

Organisation och inriktning vuxenutbildningen 2026 GYVF-2025-4319

Sammanfattning

Enligt skollagen 20 kap, 2 § är målet för den kommunala vuxenutbildningen att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att få stöd i sin personliga utveckling. En förutsättning för att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande är ett allsidigt utbud inom reguljär vuxenutbildning och möjlighet till riktade insatser där introduktionsutbildningar utgör ett insteg till reguljära studier. I ärendet redovisar förvaltningen förslag till plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2026.

Förslag till beslut

1. Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till organisation och inriktning för vuxenutbildningens budgetåret 2026.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delegerar till förvaltningsdirektören att inom ramen för plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2026 omdisponera platser utifrån behov.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse GVN 2025-11-28 Organisation och inriktning vuxenutbildningen 2026
- Preliminärt underlag vux-organisationen (Månadsavstämning 2024-2025)
- Preliminärt underlag vux-organisationen 2026 (Prövningar)
- Preliminärt underlag vux-organisationen 2026 jämförelse med 2025
- Preliminärt underlag vux-organisationen 2026

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-11-19

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-11-28

Beslutet skickas till

Utbildningschef för vuxenutbildning
Ekonomichef

Ärendet

Vuxenutbildningens omfattning avgörs inte i första hand av den demografiska utvecklingen. I stället påverkas den kommunala vuxenutbildningen i hög grad av konjunktur, arbetsmarknadsläge, migration samt politiska inriktningsbeslut på statlig nivå, vilket medför en osäkerhet i planeringen av antalet platser.

Fokusområden inom vuxenutbildningen 2026

Ämnesbetygsreformen

Från och med 1 juli 2025 är ämnesbetygsreformen Gy25/Komvux25 genomförd. Detta innebär att vuxenutbildningen under en femårsperiod kommer att erbjuda undervisning enligt såväl kursplaner som ämnesplaner parallellt. Möjligheten att göra provning utifrån både kursplaner och ämnesplaner kommer att finnas fram till 2030. Ambitionen är att vara flexibla och på bästa vis underlätta för malmöbon som behöver avsluta eller komplettera sina studier i det nya ämnessystemet. Detta görs genom att erbjuda kvalificerad studievägledning, hög frekvens av provningar samt valideringsmöjligheter för elever som återvänder till studier.

En sammanhållen utbildningskedja från sfi till en gymnasial examen

Arbetet fortsätter för att öka andelen sfi-elever som efter avslutad D-kurs på sfi fortsätter till grundläggande vuxenutbildning. En viktig del i detta arbete är att förebygga avbrott såväl inom sfi som mellan sfi och grundläggande vuxenutbildning. Fokus på en systematiskt utformad vägledningsinformation av studie- och yrkesvägledarna till avgångseleverna på sfi på grundläggande nivå fortsätter. Vidare ökar fokus på att skapa förutsättningar för att fler sfi-elever parallellt ska studera grundläggande vuxenutbildning. Detta arbete sker såväl genom att informera eleverna som genom att organisera verksamheten på ett effektivt sätt. Fokus på dessa parallella studier faller sig naturligt när antalet elever på studieväg 1 minskar och antalet på studieväg 2 och 3 ökar. Insatsen är också viktig för att korta ner den totala utbildningstiden som behövs för att nå gymnasial examen.

Orienteringskurs i form av ”Branschorientering” kommer att ges under 2026. Detta är en viktig verksamhet för att skapa bra förutsättningar för måluppfyllelse inom sfi, samt för att motivera eleverna till vidare studier, exempelvis kombinationsutbildningar och reguljära studier på yrkesvux.

Som ett verktyg för att möta ”Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)” erbjuds från och med 2025 en utökad studiedag för de elever som via Arbetsförmedlingen eller arbetsmarknads- och socialförvaltningen är anvisade till sfi-studier på studieväg 1. Utökningen sker från dagens 15 studietimmar i veckan till 30 timmar i veckan. Under 2026 kommer denna verksamhet utökas till att rymma 200 elever och även inkludera elever på studieväg 2 som riskerar att inte hinna färdigt med studierna inom tre år. Satsningen harmoniserar väl med det behov av aktiviteter som kommer att följa med införandet av den nya socialtjänstlagens aktivitetskrav.

På grundläggande och gymnasial vuxenutbildning utvecklas utbudet med möjligheten att välja olika studieformer, som distansstudier och flexibla studier, för att fler Malmöbor ska kunna kombinera till exempel arbete eller föräldraledighet med studier.

I syfte att ge varje elev bästa möjliga förutsättningar att nå betyg arbetar ”Pedagogisk stödorganisation” (utbildningsområdets samlade organisation av specialpedagoger, speciallärare, kuratorer, bibliotekarier och IT-pedagoger) med att stödja eleverna i deras studier. De stödsatser som genomförs och följs upp varierar för respektive verksamhet utifrån identifierade utmaningar. Tillgången till studieverkstad (på plats och digitalt) samt bibliotek är en viktig resurs för alla elever som läser inom vuxenutbildningen. Genom nya villkor i den upphandling av externa leverantörer som genomförts tas under 2026 ytterligare steg för att säkerställa att eleverna i dessa verksamheter i ännu större omfattning får ta del av pedagogisk stödorganisations arbete. Detta sker direkt genom större tillgänglighet till personal inom pedagogisk stödorganisation men också indirekt genom villkorsställd utvecklingstid med de lärare som tillhör den externa organisationen.

För nämndens reguljära yrkesutbildningar och kombinationsutbildningar fortgår arbetet inom ramen för den primära samverkansgruppen Sydvästra Skåne att utforma ett så anpassat utbud som möjligt för Malmöborn i relation till det lokala arbetslivets kompetensförsörjningsbehov. Under 2026 är målet att starta upp ytterligare tre nya yrkesutbildningar. Två av dessa som kombinationsutbildningar på sfi-nivå (försäljning och service samt bygg) och en som reguljär yrkesutbildning (florist). Under 2026 kommer arbetet med att skapa ett kompetenscenter tillsammans med El- och energibranschen intensifieras ytterligare genom bland annat start av en ny inriktning mot distributionselektriker.

Vidare kommer arbetet med att inom ramen, för den primära samverkansgruppen Sydvästra Skåne säkerställa behörighetskraven och utbildningslängd för samma program och inriktning fortsätta. Principerna för utvärdering av anställningsbarhet efter avslutad yrkesutbildning kommer också att vara i fokus genom ytterligare förstärkningar i effektoppföljning av yrkesutbildningar som ges inom ramen för fritt sök.

Kombinationsutbildningar

Kombinationsutbildningar är utbildningar där eleven studerar yrkeskurser parallellt med studier i sfi eller svenska som andraspråk. Efter avslutad utbildning är eleven anställningsbar inom aktuellt yrkesområde. Arbetet med att utveckla och utöka antalet platser inom kombinationsutbildningar såväl i egen regi som i samverkan med de externa utbildningsanordnarna fortsätter. Under 2026 planeras för 16 kombinationsutbildningar med goda volymer och en hög andel elever som går till anställning. Det är en ökning på sex kombinationsutbildningar jämfört med 2024 och satsningen kommer skapa möjligheter för uppåt 500 elever. Då förtroget i svenska språket är den enskilt viktigaste förutsättningen för självförsörjning kommer denna satsning vara ett värdefullt verktyg för att möta målbilden med fler i självförsörjning samt även motverka de negativa effekter en tidsbegränsad sfi kan ha för den studiesvagaste målgruppen.

En flexibel och individanpassad vuxenutbildning

Vuxenutbildningen strävar fortsatt efter ett brett utbud av studieformer och studietakter i syfte att erbjuda en vuxenutbildning som ger alla elever möjlighet att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Genomlysningen av ansökningsperioder och antagningsförfarande, som pågått under 2025, för att säkerställa god resurshushållning i kombination med brett och flexibelt utbud fortsätter. Inom ramen för detta arbete förfinas även utbudet, såväl i egen regi som i den upphandlade verksamheten. Ett exempel på detta arbete kommer Malmöregionen redan till gagn genom utformningen av upphandlingen av yrkesvux. Undervisningstiden är nu reglerad genom upphandlingen till minst 20 h per vecka. Vidare finns det i de avtalen som nu är fullt implementerade bättre förutsättningar under 2026 och framåt för anpassningar i utformning och upplägg av undervisningen för kombinations- och lärlingsutbildningar.

Kartläggning och validering av kunskaper erbjuds till samtliga elever inom yrkesvux och planeras att erbjudas till fler elevgrupper inom vuxenutbildningen. Fler utbildningar kommer att framöver genomföra testning och nivågruppering av elever, vilket är ett stöd för elever som har behov av utökad utbildningstid för att kunna nå sina mål. Parallellt med detta arbete kommer fler elever att erbjudas provningar för att snabbare kunna nå sina individuella utbildningsmål.

Övergång mellan gymnasie- och vuxenutbildning

Under 2021 skapades förutsättningar för de elever som lämnade årskurs 3 på gymnasiet med studiebevis att få förtur till vuxenutbildningen och där slutföra sina studier. Möjligheten har permanentats från och med 2022 och kommer att fortsätta. Vidare riktas fokus nu mot att säkerställa att den ökade andelen elever på yrkesintroduktion ska få möjlighet att gå över till vuxenutbildningens yrkesutbildningar för slutförandet av sina studier, om de inte uppnått examen vid 20 års ålder inom gymnasieskolans regi.

Yrkesutbildningar gällande försäljning och service samt lager och logistik har harmoniserats mellan gymnasiet och vuxenutbildning för att möjliggöra sömlös övergång för elever som studerar på yrkesintroduktion och fyller 20 år så att de kan fullfölja sina studier på vuxenutbildningen. Arbetet för att underlätta övergången mellan gymnasiet och vuxenutbildning kommer fortsätta under 2026.

Ökad måluppfyllelse och förkortning av tiden i studier som eleverna behöver för att nå sina mål

Vuxenutbildningen strävar fortsatt efter att öka andelen elever som färdigställer sin utbildning samt att öka andelen elever som når ett godkänt betyg inom uppsatt tid. Arbetet fortsätter också med att utveckla rutiner och metoder för en mer ändamålsenlig uppföljning av elevernas tid inom sfi. Under 2026 kommer troligen nya kursplaner för sfi att införas. Skiftet innebär att systemet växlar från fyra kurser till nio stycken kurser (4 kurser för studieväg 1, 3 kurser för studieväg 2 samt 2 kurser för studieväg 3). Denna förändring kommer behöva arbetas igenom systematiskt av rektorerna med såväl lärare som studieyrkesvägledare men kommer även påverka skoladministration. Arbetet är påbörjat men kommer präglade mycket av utvecklingen inom sfi 2026. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för lärare och rektorer att snabbare kunna identifiera och rikta stödjande resurser till elever för att säkerställa att förutsättningar finns för slutförande av studier inom tre år.

Under 2025 har organiseringen av studie- och yrkesvägledningen inom vuxenutbildningen vidareutvecklats. En tydlig målplan för arbetet med att skapa valkompetens, motverka avbrott och öka måluppfyllelsen samt främja övergångar finns. Skolinspektionen har genomfört kvalitetsgranskning av studie- och yrkesvägledning 2025 och bekräftat att utvecklingen ligger i linje med de krav som ställs på huvudmannen. Arbetet fortsätter således 2026 med att utveckla och anpassa studie- och yrkesvägledningen för elever inom vuxenutbildningen och att stärka de organisatoriska förutsättningarna för att varje elev ska få en tydlig bild av kopplingen mellan utbildning och förutsättningen för etablering på arbetsmarknaden.

Vuxenutbildningen har en gemensam styrning av studie- och yrkesvägledningen genom en styrgrupp bestående av studie- och yrkesvägledarnas chefer och vuxenutbildningschefen. Utifrån huvudmannens plan för studie- och yrkesvägledning fattar styrgruppen beslut om gemensamma mål och insatser som gäller hela vuxenutbildningen.

Plan för organisation för vuxenutbildningen budgetår 2026

Vuxenutbildningen för 2026 föreslås dimensioneras till 6 922 Helårsplatser (Håp) (jämför 2025: 7 500 Håp), fördelat enligt:

Grundläggande vuxenutbildning – 970 helårsplatser

Efterfrågan av att läsa grundläggande vuxenutbildning har under såväl 2023 som 2024 varit hög. Det långsiktiga systematiska arbete som bedrivits inom såväl sfi som grundläggande vuxenutbildningen i att säkerställa att allt fler elever väljer att göra övergången från sfi till grundläggande vuxenutbildning ger resultat. Samtidigt som det inte syns någon avmattning i antalet som väljer att studera vidare från sfi till grundläggande vuxenutbildning kan det konstateras att antalet deltagare på sfi minskar och att det troligen kommer påverka det totala antalet elever även på grundläggande med början 2026. Elevgruppen som studerar på kombinationsutbildningar ökar, vilket ökar antalet elever som studerar svenska som andraspråk på grundläggande nivå.

Bedömningen är således en marginell minskning av volymerna och därför föreslås en minskning av organisationen för grundläggande vuxenutbildning med 25 helårsplatser jämfört med 2025.

Gymnasial vuxenutbildning – 2 982 Helårsplatser

Efterfrågan av gymnasiala studier inom vuxenutbildningen bedöms minska med 133 helårsplatser jämfört med 2025. Andelen Malmöbor som önskar att studera högskoleförberedande kurser (eller göra prövningar i dessa) bedöms minska något på totalen under 2026. Detta beroende på ett relativt lägre söktryck under hösten 2025 som kommer dra ner volymerna något under 2026. Vidare utifrån Skolverkets planerings- och dimensioneringsunderlag behöver antalet platser på Barn och fritidsprogrammet minska för att bättre motsvara arbetsmarknadsbehov. Arbetet med att anpassa antalet platser har redan påbörjats. Den andra stora posten som bidrar till minskningen av antalet helårsplatser är att under 2026 kommer ett antal helårsplatser inom Vård och omsorg växlas till uppdragsutbildning. Det vill säga den del av Hälsa, vård- och omsorgsförvaltningens personal som behöver studera till undersköterskor kommer under 2026 inte hänvisas till reguljär utbildning, utan i stället få sin kompetensutveckling via uppdragsutbildningar. Uppdragsutbildningar genererar inte helårsplatser. Denna växling innebär att volymerna minskas med 50 helårsplatser trots att en utökning sker av verksamheten.

Sammantaget görs bedömningen att antalet helårsplatser dimensioneras till 2 982 för 2026 (2025: 3 115 Håp).

Komvux som anpassad utbildning - finansiering via anslag

”Komvux som anpassad utbildning” riktar sig till elever som har inlärningssvårigheter på grund av utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada. Verksamheten ger eleven möjlighet att studera såväl på sfi, som grundläggande och gymnasial nivå. Förutom att följa kursplanerna arbetar verksamheten med att eleven ska tillskansa sig färdigheter i utbildningen, anställningsbarhet och inte minst självständighet. Ambitionen är att alla med konstaterat behov ska få en plats i verksamheten och kontinuerlig antagning görs.

Ur ett ekonomiskt styrningsperspektiv har det varit svårt att definiera utbildningen genom helårsplatser baserade på kurspoäng. Anslagsfinansiering skapar för denna verksamhet bättre förutsättningar att kunna rikta resurser till verksamheten på ett mer ändamålsenligt sätt, därav redovisas inga helårsplatser för denna verksamhet. Totalt är 155 elever (september 2025) inskrivna i Komvux som anpassad utbildning.

Sfi – 2 970 helårsplatser

Under 2025 har en minskning av antalet elever som studerar på sfi skett. Den del av malmöbor som anmäler sig till sfi har också minskat. Således tyder allt på att antalet elever inom sfi 2026 kommer bli betydligt lägre än under 2025. Det finns svårigheter i att veta exakt vad som är en lämplig storlek på organisationen är för sfi då det inte bara är antalet elever som påverkar helårsplatsen utan också elevernas val av studieform såsom dagtid eller kvällstid, distans eller klassrum. Studieval påverkas till stor del av konjunkturläget som också är svårbedömt. Även hur målgruppen kommer att påverkas av införandet av skärpta krav på sfi och eventuellt nya kursplaner är svårt att bedöma.

Sammantaget görs bedömningen att leveransen av sfi minskar kraftigt och dimensioneras till 2 970 helårsplatser för 2026 (2025: 3 390 Håp).

Ansvariga

Elena Zukauskaite Avdelningschef
Anneli Schwartz Förvaltningschef